

**Algemene Beschouwingen Begroting en
Perspectiefnota 2023 – 2026 - 7 november 2022**

Introductie

Inmiddels zit de nieuwe coalitie van DorpsBelang en CDA een halfjaar in het zadel. Gedurende deze periode heeft het nieuwe college de nodige daadkracht getoond. Met name de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en bouwproject voor 32 tijdelijke appartementen plus 8 tiny houses voor jonge starters is het vermelden waard. Opvallend was de zorgvuldige aanpak waarbij draagvlak onder de bevolking en in de Raad bij de uitvoering het uitgangspunt waren. Deze zorgvuldige aanpak zal ook de komende jaren centraal staan, mede omdat de nieuwe omgevingswet een dergelijke aanpak van het college vereist. DorpsBelang is hiervan een groot voorstander.

Ronde 1: Sociaal Kapitaal (programma's 2, 8, 9 en 11)

Programma 2 Veiligheid

Voor DorpsBelang is het belangrijk dat burgers en bedrijven zich veilig voelen in Eemnes

Prima dat er in samenwerking met de gemeenten Baarn, Bunschoten, Soest en Bilt een nieuw veiligheidsplan 2023-2026 zal worden opgesteld. Belangrijke speerpunten voor DorpsBelang zijn Jeugd en veiligheid – denk daarbij ook aan bestrijden van jeugdoverlast en criminaliteit – en ondermijnende criminaliteit. Mede gezien het grote buitengebied is deze in Eemnes ook veelal onzichtbaar maar ondermijnt wel het gezag van de overheid. Boa inzet stijgt van 1,2 naar 2.5 FTE. Belangrijk is dat de brandweer in Eemnes voldoende middelen en capaciteit behoudt.

Programma 8 Werk en Inkomen

Door de zeer krappe arbeidsmarkt is het aantal uitkeringen gedaald. DorpsBelang is voor het stimuleren dat iedereen zoveel mogelijk participeert in het arbeidsproces. Tegelijkertijd verruimen we het minimumbeleid van 120% naar 130% van de bijstandsnorm. In de wetenschap dat werk moet lonen.

Het komende jaar ligt de focus echter op armoedebestrijding. Door de hoge energiekosten komen steeds meer mensen in financiële problemen. DorpsBelang steunt het schuldhulpverleningsprogramma dat gezamenlijk met de HBEL gemeenten wordt uitgevoerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij het kabinetsprogramma “aanpak geldzorgen, armoede en schulden”.

Programma 9 Sociale samenhang

DorpsBelang begrijpt dat niet iedereen mee kan komen en daarom is het van belang maatwerk te hanteren waarbij de eigen kracht van de inwoner centraal staat. We zijn het eens met de gemeente dat gezondheid het begin is van de oplossing, ook omdat er een duidelijk verband is tussen gezondheid en armoede. DorpsBelang ondersteunt de pilot om mantelzorgondersteuning te verbeteren. De meeste activiteiten worden in HBEL verband uitgevoerd. Een verbetering is het

nieuwe programma voor de integratie van statushouders waarbij naast taalkennis ook al vroeg wordt ingezet op de mogelijkheden om te werken. Het opvangprogramma voor vluchtelingen uit Oekraïne verloopt positief, mede door de zeer positieve ondersteuning van de inwoners en grote bereidheid om te helpen

Het ondersteunen van ouderen met huishoudelijke hulp heeft de steun van DorpsBelang - echter niet voor mensen die dat zelf kunnen betalen. DorpsBelang is dan ook voorstander van de inkomenstoets die vanaf 1 januari 2023 zal worden ingevoerd.

Programma 11 Opgroeien in Eemnes

Bij jeugdzorg is er al jaren sprake van grote budgettaire overschrijdingen. Het actieplan voor lokale transformatie 2021 is erop gericht om deze te verminderen. DorpsBelang ondersteunt dit plan waarbij meer (lichte) begeleiding door het Jeugd en Gezinsteam wordt uitgevoerd en meer specialistische door Breed Spectrum Aanbieders (BSA). Inmiddels is het ook gelukt om zeer zware adviestrajecten af te bouwen. DorpsBelang is ook voorstander van de inzet van buurt- en pleeggezinnen. Dat laatste lukt nog niet zo goed. De belangrijkste focus ligt op het wegwerken van wachtlijsten dat inmiddels grotendeels gelukt is. Daarnaast dient de advisering door huisartsen verder te worden afgebouwd ten gunste van het Jeugd- en Gezinsteam. Budgettair gaat het de goede kant op hetgeen dit jaar nog beperkt zichtbaar is omdat binnen de regio Amersfoort Eemnes een van de gemeentes is die bij BSA de overschrijdingen van andere gemeentes moet compenseren. Deze regeling loopt in 2022 af.

Ronde 2: Ruimtelijke samenhang en kwaliteit (Programma 7)

Programma 7 Ruimtelijke ordening en wonen

De woningnood is groot in Nederland. Gelukkig is Eemnes in de luxe positie eigen grond voor woningbouw te hebben en daarmee kunnen wij zorgen voor woningen voor de juiste doelgroepen. De focus ligt hierbij op sociale en betaalbare woningen. Het is voor ons een prioriteit te zorgen dat zoveel mogelijk mensen die in Eemnes wonen of maatschappelijk gebonden zijn aan Eemnes, kans maken op een huur- of koopwoning die bij hen past.

Helaas kunnen we als gemeente weinig doen aan de hoge bouwkosten en de regels rondom hypotheek en studieschuld. Wel hopen we met de starterslening een koopwoning mogelijk te maken, zoals bij de afgelopen projecten gelukt is. Daarnaast blijft DorpsBelang middels grondsubsidie goedkope sociale koopwoningen bouwen.

Na het laatste deel van de Zuidpolder, gaan we ook een stedenbouwkundige visie maken voor de nieuwe Zuidpolder Zuid. De leefbaarheid en de kwaliteit moeten voorop staan en de woningen moeten kwalitatief goed en duurzaam zijn. Bij deze nieuwe uitbreiding zullen ook extra maatschappelijke voorzieningen, meer en beter groen, investeringen in mobiliteit en plekken voor sport en cultuur meegenomen moeten worden. Ook bij dit nieuwe project zal er 35% sociaal, 35% betaalbaar en 30% midden/duur worden gebouwd. DorpsBelang blijft gecharmeerd van de koopstart regeling en verwacht van het college dat deze regeling op niet te lange termijn kan worden ingevoerd.

In samenspraak met de woningcorporatie zullen we de komende jaren afspreken dat het aantal sociale huurwoningen met 70 woningen groeit, wat we vastleggen in de prestatieafspraken. Evenals het verduurzamen van de voorraad sociale huurwoningen, wat gezien de energiecrisis van het

grootste belang is. DorpsBelang daagt het college uit om een fors hoger percentage van de woningen toe te wijzen aan Eemnessers. Is het college voornemens om dit ook uit te voeren?

Gezien de vergrijzing zullen we ook naar mogelijkheden zoeken voor levensloopbestendige woningen met woon-zorgcombinaties. Dit zal deel uit maken van de op te stellen woon-zorgvisie.

Een groot deel van ons grondgebied omvat de agrarische sector die cruciaal is voor het onderhoud van de polder en de vogelstand. Gezien de landelijke malaise met stikstof zijn wij voorstander van het opstellen van een regionale landbouwvisie waarbij het bestaansrecht van onze agrarische sector voorop staat en waarbij de landschappelijke waarden van onze mooie polder behouden blijft. Natuurlijk samen met de boeren, de gebruikers, natuurbeheerders en belangenorganisaties.

Voor de bestaande bebouwing gaan we weer starten met de wijkschouwen zoals jaren geleden succesvol was. In overleg met bewoners, woningcorporatie, politie en ambtenaren gaan we kijken wat er voor verbeteringen nodig zijn om de wijk leefbaar, klimaatbewust en groen te houden of te krijgen.

In het collegeprogramma staan vele ambities op het gebied van ruimtelijke ordening en wonen en daar valt er ook veel te doen. Echter dit alles staat of valt met genoeg formatie bij de BEL combinatie, daarom is er uitbreiding nodig van het team RO en hopen we daar goede ambtenaren te krijgen en te behouden, wat in deze arbeidsmarkt een uitdaging is.

Ronde 3: Klimaat, Natuurlijk kapitaal (programma 6)

Algemeen

De milieu-, klimaat- en energiecrisis zijn momenteel de urgente onderwerpen in de huidige wereld. Om onze wereld gezond en leefbaar door te kunnen geven aan onze kinderen zullen de komende jaren veel dingen moeten worden aangepakt. De aanpak van het CO2 uitstoot, het verduurzamen van onze woningen en het opwekken van duurzame energie zijn momenteel zeer urgent en belangrijk om aan te pakken.

Ook onze gemeente zal hier een steentje aan moeten bijdragen om de gestelde doelen te kunnen bereiken. Uiteraard vinden wij het belangrijk om dit te doen in samenspraak met onze inwoners om voldoende draagvlak te krijgen voor de komende plannen. Onze uitgangspunten hierbij zijn betaalbaar, draagvlak en geen grootschalige ruimtelijke aantasting.

Programma 6 Milieu en Klimaat

Het bereiken van het doel om in 2030 60% CO2 reductie te bereiken ten opzichte van 2009 is volop aan de gang. Momenteel hebben we al een procent op 40 bereikt maar daar zal nog wel een schepje bovenop moeten om de 60% te bereiken. Het inzetten op een isolatie-offensief om energievervalsing te voorkomen stemt ons positief. Een goede voorlichting wat betreft mogelijke subsidies is wenselijk. Ook Eemnes Energie met hun energiecoaches zullen een bijdrage moeten leveren en zal hiervoor financieel gesteund worden.

Ook wordt de verduurzaming van onze sociaal huurbestand gestimuleerd, wat DorpsBelang uiteraard steunt. Wij hopen wel dat dit weinig tot geen gevolgen zal hebben voor de huurprijs nu en in de toekomst.

Ook zal er geïnvesteerd worden in het aandeelhouderschap van Stedin om de energietransitie te financieren en de netcongestie op te lossen. Dit is nodig om te kunnen investeren in nieuwe duurzame energieopwekking zoals Zon op daken. Ook met de investering in Zon op Boerendaken kunnen we nog vele hectare zonnepanelen toepassen in onze gemeente om de energietransitie te kunnen bereiken.

In (Ultradiepe) Geothermie (UDG) zien we kansen voor een regionale oplossing voor een collectief warmtenet. Wij kijken uit naar de proefboringen voor UDG in 2024. Deze zijn gepland in de oksel van de A1 en A27. Vooraf hieraan zal in 2023 door het rijk boringen worden gedaan om beter inzicht hebben in de haalbaarheid hiervan. Mocht geothermie in 2024 niet doorgaan dan is in het coalitieakkoord vastgelegd om met een 2^e zonneveld te starten.

Investeren in windmolens is voor ons niet bespreekbaar. De door de provincie aangedragen locaties langs de A1 en A27 hebben een grote negatieve impact op het open landschap van de Eempolder en zijn ook niet wenselijk gezien toekomstige woningbouw. Het beschermen van onze mooie polder en het tegen gaan van landschapsvervuiling zijn voor DorpsBelang cruciaal.

Ook de bewoners worden gestimuleerd om te helpen. Het stimuleren van het milieu vriendelijk maken van onze tuinen door meer groen en minder grijs toe te passen is positief. Ook het bewust maken van ons afvalgedrag is belangrijk om de doelen te kunnen halen. De voorlichting verbeteren hoe beter te kunnen scheiden, zal hierbij helpen. Ook al zijn wij als Eemnes al goed bezig, kunnen we hier nog best een goede stap maken.

Door de openbare verlichting dier- en energievriendelijker te maken, kunnen we een steentje bijdragen. Onnodige nachtelijke reclameverlichting wordt aangepakt wat ons positief stemt. Maar dit mag niet ten koste gaan van de veiligheid en zichtbaarheid

Het dierenwelzijn is een onderwerp wat ook aandacht krijgt van onze gemeente. Het aantrekkelijk maken en houden van onze polders en bermen voor insecten en vogels, heeft gelukkig ook de aandacht van ons bestuur.

Het versterken van de BEL combinatie door middel van de klimaatgelden vanuit de overheid, zal een positief effect hebben. Door dit gezamenlijk te doen met de drie gemeenten, zijn de nieuwe fte's van een gezamenlijk klimaatteam een stuk efficiënter in te zetten, ook om gebruik te maken van landelijke of provinciale subsidies.

Ronde 4: Een levendige en leefbare gemeente (programma , 4, 5 en 10)

Algemeen

Om hetgeen genoemd is in de perspectiefnota binnen de programma begroting te kunnen realiseren is een robuust ondersteunend ambtenaren apparaat nodig. Hierin moet regie en uitvoering in balans met elkaar zijn. De gemeenteraad moet er op kunnen rekenen dat het college voldoende instaat wordt gesteld haar taken en opdrachten uit te kunnen voeren. Het ontwikkelplan BEL wordt dan ook ondersteund maar met alleen capaciteit is het niet opgelost. Er wordt door DorpsBelang ook om aandacht gevraagd om ambtenaren in houding en gedrag mee te laten ontwikkelen in de veranderende maatschappij en de uitdagingen waar het college voor staat.

Programma 4 Mobiliteit

Diverse acties voor het versterken en veiliger maken van mobiliteit voorzieningen zijn al in gang gezet. Zo is de Wakkerendijk gereconstrueerd en verkeersveiliger geworden. Op korte termijn de wordt toegang van Eemnes vanaf de A27 verbeterd waardoor er een veiligere doorstroming ontstaat, zal er aanvang worden gemaakt met het aanleggen van het HOV traject en wordt een brug over de Vaart gerealiseerd ten behoeve van de doorstroming van het landbouwverkeer. Met de veiligheid en versterken van mobiliteit zijn we er echter niet. Er moet meer aandacht zijn om de kwetsbare verkeersdeelnemers te beschermen en duurzame mobiliteit aan te moedigen.

Speerpunten

Belangrijke speerpunten inzake mobiliteit zijn: leefbaarheid, duurzaamheid en gezondheid.

Daarnaast ook het versterken van doorstroming en ontsluiting. Denk daarbij aan het realiseren van GOW30 voor de Laarderweg, Poort van Baarn en het uitwerken plannen zuidelijke ontsluiting.

Gebruik van fiets en OV zal worden gestimuleerd door het verbeteren van de fietsstructuur zoals het aanleggen van doorfietsroutes gekoppeld aan het (snel)fietsnetwerk van de provincie en herstellen en uitbreiden van de zogenaamde “kindlinten”.

Na aanleg van de HOV is het behoud van de bestaande buslijnen cruciaal om ouderen en kwetsbare doelgroepen maximaal te kunnen laten participeren in de samenleving.

Het centrumplan Laarderweg/Minnehof/Braadkamp moet een belangrijke klimaatbestendige upgrade krijgen en waarbij de drie V's de rode draad zijn: Veiliger, Vergroenen en Verblijven.

Programma 5 Groene leefomgeving

Eemnes als stad aan de polder en een groene leefomgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een groene en duurzame leefomgeving is niet iets van vandaag op morgen maar vraagt om een gedegen strategische visie. Klimaatverandering en duurzaam omgaan met onze ter beschikking staande omgeving en middelen moet wel overwogen gebeuren. DorpsBelang staat niet voor korte populistische oplossingen voor de Bühne maar wil samen met draagvlak onder de inwoners een robuuste leefomgeving die ook over 50 jaar nog voldoet.

Speerpunten:

Speerpunten hierbij zijn: Waterberging voor wateroverlast maar ook voor water in droge perioden. Gezonde leefomgeving voor jeugd maar ook voor onze oudere inwoners. Deze laatste groep zal de komende jaren sterk toenemen.

Duurzaam en ecologisch beheer van openbare ruimte. Onze agrarische gemeenschap beheert en beschermt een belangrijk deel van het Eemnesser grondgebied daarom zal een landbouwvisie noodzakelijk zijn met aandacht voor natuurbeheer.

Programma 10 Sport, cultuur en vrije tijd

Sport- en cultuurbeleving is niet van iemand of voor een bepaalde doelgroep. Sport, cultuur en vrije tijd moet voor iedere inwoner van Eemnes bereikbaar en betaalbaar zijn. Samen met de jeugdraad worden mooie initiatieven ontwikkeld. Jongerenwerk staat in verbinding met sport en cultuur.

Speerpunten

Speerpunten hierbij zijn: Het ondersteunen van een programmering van het Huis van Eemnes voor iedereen. Sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte zoals Urban dance ground, Jeu de boules baan, Smart JOP's en Kunst- en cultuur.

De extra EUR 10.000 die het college vrij maakt voor de sportclubs om trainers en coaches langdurig te kunnen binden wat de continuïteit van de clubs weer ten goede komt, juichen wij toe.

Ronde 5 uitvoering (programma's 1 en 3, algemene dekking, overhead en ontwikkelnota)

Programma 1 Bestuur van de gemeenschap

Eemnes blijft zelfstandig met voldoende bestuurskracht. Daar hebben we voor gekozen in samenspraak met inwoners. DorpsBelang hecht aan de kleinschaligheid, het dorpskarakter en landschappelijke waarden en we willen dicht bij onze burgers staan en hen betrekken bij maatschappelijke ontwikkelingen.

Burgerparticipatie wordt steeds belangrijker. Soms kunnen taken worden overgedragen aan inwoners en maatschappelijke instellingen waarbij de gemeente het proces begeleidt en

ondersteunt. De in juni 2022 opgerichte jeugdraad krijgt ook een serieuze rol naar het college en de raad. In het algemeen is goede voorlichting en communicatie zeer belangrijk. DorpsBelang ondersteunt dan ook de voorgestelde budgetten voor de digitale nieuwsbrief, het keurmerk cittaslow en communicatie en burgerpanel.

Vanuit het delen van kennis en kunde is het belangrijk dat Eemnes samenwerkt met andere gemeenten en regio's. DorpsBelang is voorstander van een goed functionerende BEL Combinatie. Ook de samenwerking met de HBEL gemeenten op sociaal gebied is van groot belang, evenals de samenwerking met de regio Amersfoort op gebied van jeugdzorg en Regionale Energie Strategie (RES). Nieuw is de samenwerking met Baarn op belastinggebied. DorpsBelang denkt dat dit soort samenwerkingen in de toekomst steeds belangrijker worden.

Afgelopen jaar is de toekomstvisie 2030 in samenwerking met inwoners tot stand gekomen. Deze zal meegenomen worden in de omgevingsvisie die volgend jaar op de agenda staat. Daarnaast staat de versterking van de BELcombinatie op de agenda, zie de ontwikkelnota die aan het eind van deze Ronde aan de orde komt.

Programma 3 Publiek, vergunning en handhaving

Als doelstelling heeft de gemeente klantgerichte dienstverlening via alle mogelijke kanalen. Het digitale kanaal wordt steeds belangrijker. Echter DorpsBelang vindt ook dat persoonlijke contact belangrijk blijft, zeker voor inwoners die digitaal minder goed onderlegd zijn.

Met de Omgevingswet komt er ook een omslag van vergunningsverlening (meer vergunning vrij) naar toezicht, handhaving en partnership en zullen veel zaken gebundeld gaan worden. We doen deze omslag graag in samenwerking met onze inwoners.

In Eemnes zal hiervoor het aantal Boa's worden verdubbeld (handhaving in de openbare ruimte) maar ook de taken voor de verbonden partijen zoals Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) zal aangepast dienen te worden.

Algemene dekking

Het is nog maar een jaar geleden dat de gemeente Eemnes er financieel niet zo rooskleurig voorstond. Er was sprake van tegenvallers door herverdeling gemeentefonds, tegenslag bij WMO en veel te hoge kosten Jeugdzorg. De begroting kon alleen sluitend worden gemaakt door het Centrumplan en Tour de Force "on hold" te zetten en voor 2022 en 2023 EUR 800K incidenteel uit de grondexploitatie te onttrekken.

Reden voor de nieuwe coalitie om naast het coalitieprogramma een beleidsarm programma uit te voeren. Want een zelfstandig Eemnes begint bij een solide financiële huishouding en een sluitende meerjarenbegroting. Niettemin zal er de komende jaren toch nog een investering van ruim EUR 11 mio in Eemnes plaatsvinden.

Een sluitende begroting is voor de periode 2023 – 2026 goed gelukt. Alleen voor 2026 is er sprake van een zogenaamd "ravijnjaar" die zoals het er nu uit ziet, voor Eemnes toch lijkt mee te vallen. Ook voor dat jaar is er sprake van een sluitende begroting wat een compliment aan het college waard is.

Ook met de reserves gaat het de goede kant op. Het doel is voor de algemene reserve EUR 3,5 mio geleidelijk oplopend naar 10 mio. Wederom een compliment aan het college.

Negatief blijft dat de solvabiliteitsratio en schuldquote zeer hoog zijn. Echter dit probleem wordt volgend jaar opgelost door het onroerend goed in een aparte BV onder te brengen waardoor deze financiële ratio en quote ruim binnen de normen zullen vallen.

Ontwikkelnota BEL Combinatie

Er is veel onderzoek naar huidige kwaliteit organisatie uitgevoerd. Begonnen als beheerorganisatie is nu de inzet naar toekomstbestendige ontwikkelorganisatie. Dit betekent investeren in een stevige basis en efficiënt en resultaat gericht organiseren.

De investering in 2023 is EUR 2.153.567 waarvan EUR 646.501 door Eemnes. Hiermede zouden de huidige knelpunten worden opgelost, er ruimte komen voor nieuwe visies en strategieën en wordt het lerend vermogen vergroot. DorpsBelang is het eens dat er in de BEL Combinatie geïnvesteerd dient te worden. Echter de onderbouwing is nogal beperkt, bijvoorbeeld de SWOT analyse is niet toegevoegd; maar het stemt ons positief dat het college heeft toegezegd om ons mee te nemen in het opstellen van de prestatie indicatoren.

Tot slot danken we het college en ambtenaren voor de totstandkoming van de Perspectiefnota en de programmabegroting 2023 -2026 en wensen u wijsheid, goede gezondheid en plezier in uw werkzaamheden toe.

Fractie DorpsBelang

Jan de Zeeuw, Marion Riemens, Bas Pouw, Robbert Kouwenhoven, Robert Raben